

NOVEMBER 2024

Keuzes bij de rechtsvorm Smart Energy Hub (SEH): de coöperatie

Korte introductie

Deze slides geven kort (en high level) weer welke aandachts- en bespreekpunten bestaan bij de vormgeving van de voorgestelde rechtsvorm, de coöperatie, voor een smart energy hub (SEH) en de governance (interne verdeling zeggenschap en bevoegdheden) daarvan.

Uiteraard is bij de realisatie van dit juridisch vormgeven verder maatwerk/overleg nodig.

Inrichting coöperatie (i)

Oprichting coöperatie – inleidend (vorm en doel)

- ✓ De coöperatie is de juridische vorm waarin de leden met elkaar en voor elkaar samenwerken.
De statuten van de coöperatie geven het spoorboekje voor de organisatie van de coöperatie.
De statuten worden bij de oprichting van de coöperatie vastgesteld bij notariële akte.
- ✓ De leden van de coöperatie verenigen zich ten behoeve van een bepaald gezamenlijk doel. Dit doel wordt geformuleerd in de statuten. Voor de SEH coöperatie zal dit neerkomen op het behartigen van de belangen van haar leden en het behalen van economisch voordeel voor haar leden ter zake van het ontwikkelen van een smart energy hub.

Inrichting coöperatie (ii)

Oprichting coöperatie – inleidend (vorm en doel)

- ✓ Leden van de coöperatie staan op twee manieren in verband met de coöperatie: (i) in een lidmaatschapsverhouding met de coöperatie op basis van ledenovereenkomsten en (ii) in een organisatieverhouding door middel van het gezamenlijk vormen van het orgaan algemene ledenvergadering van de coöperatie. De rechten en verplichtingen van leden staan omschreven in de wet, statuten en de ledenovereenkomst (en evt. in reglementen).
- ✓ Binnen de coöperatie bestaan twee organen die bepaalde bevoegdheden hebben: het bestuur en de algemene ledenvergadering. De wet en de statuten (en evt. reglementen) bepalen de bevoegdheden van deze organen.

Inrichting coöperatie (iii)

Oprichting coöperatie (statuten) – behalen doel

- Allereerst dient te worden bepaald hoe de leden de doelstelling beogen te behalen. Zie artikel 3 modelstatuten. Dit kan onder meer door:
 - het opzetten en ontwikkelen van een SEH,;
 - het managen van duurzame energiestromen in de hele energieketen van productie, conversie, opslag en afzet waarbij duurzame opgewekte lokale energie weer lokaal wordt afgezet in de directe omgeving;
 - het verstrekken van opdrachten aan derden en sluiten van overeenkomsten (zoals aansluit- en transport- en inkoopovereenkomsten);
 - het verlenen van adviezen en diensten van uiteenlopende aard aan de leden;
 - het aantrekken van subsidies en financiering en het (al dan niet door bepaalde leden) investeren in duurzame initiatieven.
- De geldmiddelen waarmee de coöperatie in staat wordt gesteld haar doel te bereiken staan omschreven in de statuten. Zie artikel 11 modelstatuten. Dit betreft met name via contributies en via bijdragen tegen verkrijging participaties (zie hierover hierna meer in slides 7 en 8).

Inrichting coöperatie (iv)

Oprichting coöperatie – lidmaatschap en zeggenschap

- Leden kring

De coöperatie kan haar kring van leden beperken en slechts leden met bepaalde kwaliteiten toelaten als lid, eventueel met een mogelijkheid tot ontheffing van dat vereiste. Zie art. 4 modelstatuten. Bijv. slechts entiteiten die zijn gevestigd op het Synergiepark (zowel eigendom als huur, of een van beide).

- Stemrecht leden (gekoppeld aan lidmaatschapsbijdrage of ieder lid een gelijke stem)

- Ieder lid heeft ten minste één stem in ALV; iedere participatie geeft in beginsel het recht tot uitbrengen van één stem in de ALV. Hier kan van afgeweken worden in de statuten, zodanig dat ieder lid 1 stem heeft of op nog andere wijze.
- Een letter-participatie geeft recht tot het uitoefenen van één stem in de soort vergadering van letterparticipatiehouders. Een letterparticipatie geeft géén recht tot een (extra) stem in de ALV.

- Besluitvorming ALV

ALV beslist met volstrekte meerderheid (50%+1) van de uitgebrachte stemmen en in bijzondere gevallen, zoals een besluit tot statutenwijziging, met een verzwaarde meerderheid en evt. voorgeschreven quorum. De lijst van besluiten met verzwaarde meerderheid wordt in overleg met de SEH ingericht.

Inrichting coöperatie (v)

Oprichting coöperatie – lidmaatschap en financiële bijdragen (i)

- Aansprakelijkheid (coöperatie u.a.)

De leden en oud-leden zijn niet aansprakelijk voor de verbintenissen en de schulden van de coöperatie en zijn niet verplicht om ingeval van beëindiging van de coöperatie (ontbinding) in enig blijkend tekort bij te dragen.

- Lidmaatschapsrechten en -verplichtingen (art. 11, 17-20, 23-25 modelstatuten en model ledenovereenkomst)
 - Ieder lid heeft in ieder geval een gewoon lidmaatschapsrecht, met bijbehorende contributieverplichting, verkrijging participatie en indien van toepassing, een eenmalige entreevergoeding.
 - Daarnaast voor de toekomst en indien gewenst: bestuur coöperatie kan met goedkeuring ALV besluiten als coöperatie zélf in bepaalde duurzame initiatieven te investeren (bv. batterijopslag) die binnen haar doel en het kader van haar reguliere activiteiten te kwalificeren zijn.
 - Flexibele investeringsmogelijkheden (zie volgende slide)

Inrichting coöperatie (vi)

Oprichting coöperatie – lidmaatschap en financiële bijdragen (ii)

- Indien gewenst: flexibele investeringsmogelijkheden (art. 11 en modelledenovereenkomst)
 - De gedachte is dat de investeringsbehoefte per lid varieert en daarom flexibiliteit zinvol is.
 - Uitgangspunt is dat bij toetreding een lid ten minste één gewone participatie neemt. Deze participaties worden uitgegeven ten behoeve van de bekostiging van reguliere activiteiten.
 - Indien gewenst kunnen daarnaast letter-participaties (A,B,C) worden gecreëerd.
Die kunnen voorzien in een andere investeringsbehoefte waarbij investeringen middels dergelijke letter-participaties, en via project BV's, kunnen worden gedaan. Aan de letter-participaties worden bepaalde zeggenschaps- en winstrechten m.b.t. deze project BV's toegekend.
- Economisch voordeel en winstgerechtigdheid leden (art. 23 modelstatuten)
 - Leden behalen schaalvoordelen via de coöperatie.
 - Leden op basis van participaties winstgerechtigd.
 - ✓ Gewone participaties zijn pro rata het aantal gehouden participaties gerechtigd tot de winst afkomstig uit reguliere activiteiten van de coöperatie.
 - ✓ Letter-participaties zijn pro rata het aantal gehouden letter-participaties gerechtigd tot de winst afkomstig uit de relevante project BV.

Inrichting coöperatie (vii)

Oprichting coöperatie – bestuur

- Bestuur positie
 - Het bestuur bestuurt en bepaalt het beleid en de strategie. Doet dit autonoom, maar zekere mate van toezicht (ex-post via verantwoording in ALV en jaarrekening en bestuursverslag) en grip (via goedkeuringen bepaalde bestuursbesluiten) vanuit ALV).
 - Samenstelling: bij voorkeur drie of ander (hoger) oneven aantal bestuurders (ten gunste van de interne checks and balances).
 - Vertegenwoordiging: het bestuur als geheel vertegenwoordigt de coöperatie. Daarnaast kan worden bepaald dat één bestuurder zelfstandig of meer bestuurders gezamenlijk de coöperatie mogen vertegenwoordigen.
 - Bestuurders worden benoemd en kunnen worden ontslagen door de ALV. Bestuurders worden in beginsel uit de kring van leden benoemd. Hier kan statutair van afgeweken worden.

Inrichting coöperatie (viii)

Oprichting coöperatie – raad van advies

- Raad van advies positie
 - Fungeert als klankbord voor het bestuur
 - Voorziet bestuur van advies over algemene gang van zaken en het beleid
 - Kan een instrument zijn om partijen van belang voor de ontwikkeling van de SEH (zoals gemeente/provincie/ontwikkelingsmaatschappijen zoals Oost NL) meer betrokkenheid te geven binnen de coöperatie, indien gewenst. De raad van advies kan zijn samengesteld door leden die een afspiegeling zijn van de bij de ontwikkeling van de SEH betrokken partijen (niet zijnde leden van de coöperatie).
 - Een dergelijke raad moet ervoor waken niet op de stoel van het bestuur te gaan plaatsnemen en geen toezichtsrol aan te nemen. Risico is anders dat de leden van de adviesraad voor de wet als feitelijk bestuurder dan wel toezichthouder worden gezien, met de daarbij behorende verplichtingen, aansprakelijkheden en verantwoordelijkheden.
 - Alternatief voor een raad van advies is een formele raad van commissarissen. Dit kan in bepaalde gevallen passend zijn, maar lijkt in een opstartfase van een SEH wat zwaar.

dirkzwager

legal & tax

☎ +31 88 242 41 00

✉ info@dirkzwager.nl

🌐 dirkzwager.nl

🏠 Postbus 111, 6800 AC Arnhem
Velperweg 1, 6824 BZ Arnhem